

DE HURK 2.0

VAN ZWARE INDUSTRIE
NAAR EEN GROEN EN GEZOND 'T VEN

Foto: Diana Kretschmann

GROENLINKS

EINDHOVEN

'T KEN BETER IN 'T VEN

De Eindhovense wijk 't Ven ligt letterlijk en figuurlijk onder de rook van het bedrijventerrein De Hurk. Het is een typische jaren '30 wijk. Alle voorzieningen zijn binnen handbereik: sport, onderwijs en goed bereikbaar. Met een actieve buurtvereniging die middenin de gemeenschap staat. Toch is er veel te doen geweest in 't Ven. De oorzaak daarvan is de overlast door de zware industrie op De Hurk. GroenLinks vindt dat het afgelopen moet zijn met die overlast. In dit manifest doen we daarom tien concrete voorstellen voor een groene en gezonde toekomst van 't Ven. Zonder de overlast van de zware industrie.

ONRUST IN 'T VEN

Vier grote branden. In één jaar tijd. Daarmee zijn de inwoners van 't Ven opgeschrikt. Allemaal branden die plaatsvonden bij de zware industrie op de Hurk. De rookwolken daarvan waaiden over naar de naastgelegen buurt. Dat zijn de grote incidenten die hebben plaatsgevonden. Daarnaast sluipt ook de dagelijkse overlast 't Ven binnen: stank, lawaai en natuurlijk vieze stof op kozijnen en tuinmeubels. Niet alleen van de zware industrie zelf, ook van de vele vervoersbewegingen van en naar De Hurk.

GroenLinks gaat regelmatig de Eindhovense wijken in om te horen wat er speelt onder de bewoners. Op een zaterdag in november bezochten vrijwilligers van GroenLinks de wijk 't Ven voor gesprekken. De vrijwilligers van GroenLinks vroegen aan de bewoners hoe zij de toekomst zien van De Hurk en of zij overlast ervaren van de zware industrie. De antwoorden zijn verontrustend.

In totaal zijn er precies 50 gesprekken gevoerd met omwonenden. Maar liefst 41 van de 50 gesproken omwonenden ervaren overlast door de zware industrie. De meeste mensen hebben niets tegen bedrijvigheid op het industriegebied De Hurk. Wel maakt een groot deel zich zorgen over zware industrie zo dicht op een woonwijk. Het liefst zien zij de zware industrie vertrekken.

EEN FUNDAMENTELE KEUZE OVER DE 'BIG FIVE'

Welke bedrijven worden eigenlijk bedoeld met de zware industrie? In de kern gaat het om vijf bedrijven: de asfaltcentrale, de metaalrecycler, de veevoederfabriek, de plastic recycler en de betonmortelfabriek. Deze 'Big Five' vormen ongeveer 1% van de arbeidsplaatsen op De Hurk. Toch zorgen de bedrijven voor ongeveer 95% van de overlast. Om nog maar te zwijgen over gezondheidsrisico's en milieuschade. Met het innovatieve Brainport hebben deze bedrijven dus niets te maken.

GroenLinks wil daarom een fundamentele discussie over de toekomst van deze bedrijven. Pappen en nathouden is voor GroenLinks onvoldoende. De enige oplossing die echt werkt, is een vertrek van de zware industrie op De Hurk. De andere bedrijven,

van de groothandel tot de kluswinkel, kunnen gewoon blijven. Zo kan er een gezonde mix ontstaan tussen bedrijven die elkaar onderling versterken. Overigens zien veel andere bedrijven op De Hurk de zware industrie ook graag verdwijnen.

Tegenstanders komen dan snel met het kostenargument. De prijs voor de plannen van GroenLinks zou te hoog zijn. GroenLinks wil af van dat oude denken. Want wat levert het allemaal op voor de omwonenden van 't Ven? Minder stress. Betere nachtrust. Een gezondere buitenlucht. Een echt innovatief en groen bedrijventerrein. Ruimte voor nieuwe woningen. Voor GroenLinks zijn die waarden onbetaalbaar.

NAAR EEN GROEN EN GEZOND 'T VEN

In de gemeenteraad heeft GroenLinks meerdere keren voorgesteld om een nieuw toekomstplan voor het bedrijventerrein De Hurk te maken. GroenLinks vindt De Hurk namelijk een belangrijk bedrijventerrein. Denk aan de bijna 15.000 arbeidsplaatsen en het belang van de toeleveranciersbedrijven voor de Brainportregio. Dat staat niet ter discussie. Wat wel ter discussie staat, is de overlastgevende zware industrie. Want laten we eerlijk zijn: zware industrie naast een woonwijk is niet meer van deze tijd.

Ruimtelijke afspraken daarover regelt de gemeente in een bestemmingsplan. Daar staat in wat en waar mag in een gebied. Een gemiddeld bestemmingsplan wordt iedere 10 jaar herzien. Bestemmingsplan De Hurk dateert uit 2017. Voor GroenLinks is daarom **nu** het moment om de discussie over de zware industrie te starten. Zo kan de gemeente in 2027 alle stappen zetten om van De Hurk een aantrekkelijk, groen en gemengd bedrijventerrein te maken. Zonder zware industrie.

GroenLinks is een partij van oplossingen. Daarom doen we in dit manifest drie voorstellen voor de toekomst van De Hurk en 't Ven:

- 1.** Neem omwonenden serieus
- 2.** Herstel de balans tussen zware industrie en omwonenden
- 3.** Maak samen met omwonenden een duurzaam toekomstplan voor De Hurk, zonder zware industrie

We hebben de uitgangspunten hierboven daarbij uitgewerkt in tien concrete punten. Daarmee opent GroenLinks de discussie over de toekomst van De Hurk. Want of er verandering komt op de Hurk en in 't Ven is geen kwestie van toeval, maar het gevolg van politieke keuzes. GroenLinks is helder in haar keuze: van zware industrie naar een groen en gezond 't Ven.

GroenLinks Eindhoven, februari 2022

INWONERS AAN HET WOORD

Uit recent onderzoek blijkt dat 5% van de Eindhovenaren zich zorgen maakt over de gezondheid als gevolg van industrie. Dat valt gelukkig mee. Maar in de wijken rondom de Hurk komen heel andere percentages naar voren: in de Genderbeemd is dat 15% en in 't Ven zelfs 26%. Veel hogere aantallen dus. GroenLinks is zelf de wijk ingegaan om te vragen aan inwoners wat zij vinden.

VERANDERING IS GEWENST

Maar liefst 41 van de 50 gesproken omwonenden ervaart overlast door de zware industrie. Dat is 82%. Stankoverlast, zorgen over de gezondheid en vieze zwarte deeltjes op de ruiten zijn de belangrijkste klachten van omwonenden. De vier grote branden op het bedrijventerrein worden vaak genoemd als reden van zorg. In mindere mate spelen geluidsoverlast, verkeersoverlast en slaapproblemen bij omwonenden. Een minderheid van 18% ervaart geen overlast. Daarbij moet worden opgemerkt dat een aantal van hen nog maar net in 't Ven zijn komen wonen.

De meeste omwonenden hebben niets tegen het industriegebied op de Hurk. Wel maakt een groot deel zich zorgen over de zware industrie zo dicht op een woonwijk. Zij zien de zware industrie het liefst vertrekken. Tien procent van de geïnterviewde omwonenden voelen hier niets voor. Zij ervaren geen overlast of zijn van mening dat er altijd een behoefte blijft aan de producten uit de zware industrie.

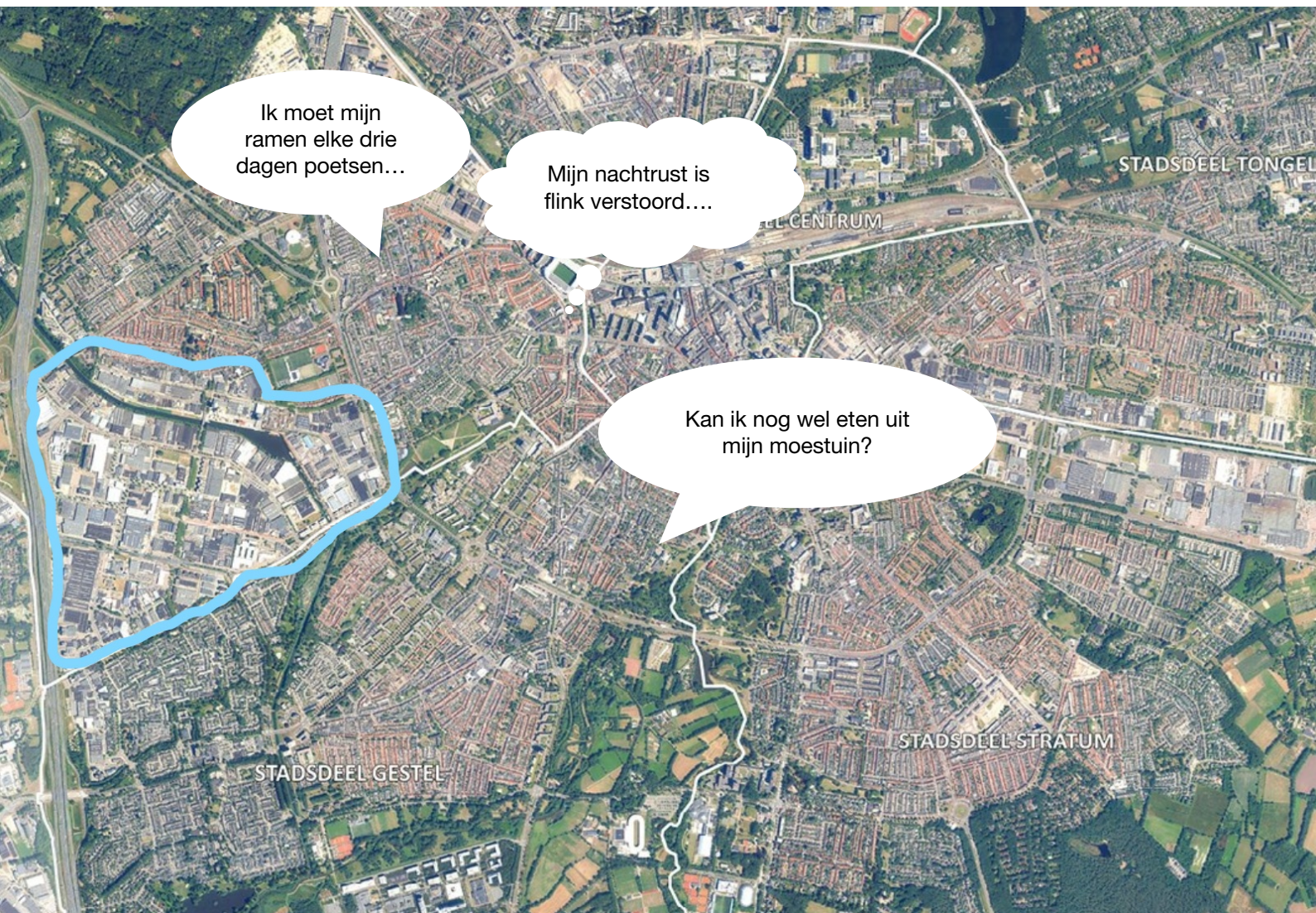
Een aantal omwonenden geeft aan dat de overlast door de zware industrie heeft geleid tot een deuk in het vertrouwen in de overheid. Het gevoel leeft dat zij niet op de eerste plaats worden gezet. In tegenstelling tot de belangen van de zware industrie. Over de verwerking en afhandeling van overlastmeldingen wordt in de ogen van buurtbewoners slecht gecommuniceerd. Het gevoel van 'niet serieus nemen' wordt hiermee versterkt.

“ALLES BEHALVE DE ZWARE INDUSTRIE”

In de gesprekken konden omwonenden ook aangeven hoe zij de toekomst van de Hurk zien zonder zware industrie. Vergroening of een park is de meest populaire optie bij 42% van de omwonenden. Nieuwe woningen bouwen kan rekenen op 24% steun. Opties die in mindere mate worden genoemd zijn water, sport, cultuur en ontmoeting. Spontaan noemen zeven omwonenden “*alles behalve de zware industrie*” als wens. Een andere optie die meerdere keren genoemd wordt, is het beter en recreatiever benutten van het kanaal aan de Beatrixkade.

Een kleinere groep omwonenden, wil vooral de functie van De Hurk als bedrijventerrein beter benutten. Het aantrekken van innovatieve, circulaire bedrijven ter vervanging van de zware industrie wordt daarbij genoemd. Eén omwonende was

sceptisch over de mogelijkheden, omdat de zware industrie voor bodemvervuiling zou hebben gezorgd: “*dan is een park geen optie*”.

2010

De gemeente Eindhoven start met actualisering van het bestemmingsplan (uit de jaren tachtig) van het bedrijventerrein. Er is veel onenigheid over de toekomst van De Hurk. De gemeente bleef vasthouden aan zware industrie, GroenLinks pleitte destijds voor verschraving van de industrie en duurzame vergroening van dit gebied.

2017

Nota zware bedrijvigheid vastgesteld door een meerderheid van de gemeenteraad. GroenLinks heeft hier toen (met BBL en LPF) tegen gestemd. De rest van de gemeenteraad was helaas voor, dus de zware industrie bleef.

2021

GroenLinks vraagt in het voorjaar met een motie om onderzoek te doen. Het belangrijkste doel van de motie was duidelijkheid voor de lange termijn, zowel voor de omwonenden als voor de ondernemers. In december werd de uitbreiding van veevoederfabriek ABZ aan de gemeenteraad voorgelegd. GroenLinks stemde weer tegen, maar helaas is een meerderheid van de gemeenteraad voorstander van de uitbreiding.

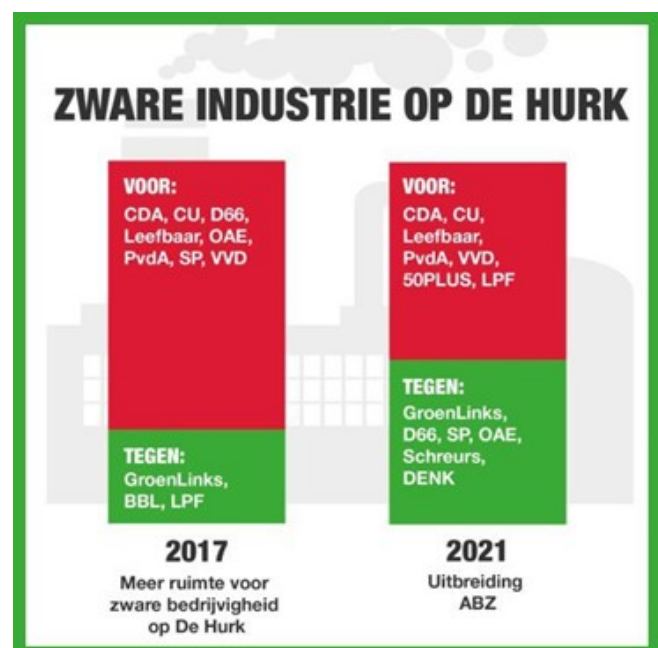
GESCHIEDENIS

De eerste huizen van de wijk 't Ven zijn eind jaren twintig gebouwd. De uitbreiding van de wijk heeft tot de jaren zeventig geduurd. Er wonen nu zo'n 4000 inwoners in 't Ven.

Bedrijventerrein de Hurk is gestart aan de kop van het Beatrixkanaal in de jaren vijftig. Nu is De Hurk het grootste bedrijventerrein in de gemeente Eindhoven met meer dan 300 bedrijven. 10% van de werkgelegenheid is gevestigd op De Hurk. De Hurk betekent eigenlijk 'afgelegen hoek', want dat was het vroeger. Hoe anders is de huidige situatie.

MOTIE TOEKOMST VOOR DE HURK (samenvatting)

1. Onderzoek laten doen welke bedrijven de meeste (gezondheids-) risico's veroorzaken voor omwonenden
2. Welke aanvullende (milieu-) maatregelen nodig zijn
3. Onderzoeken welke industrieterreinen buiten de stad kunnen helpen de druk op de Hurk te verminderen
4. Met de uitkomsten van de onderzoeken een lange termijnvisie op te stellen

2022

In januari 2022 is er een actuele milieu- en gezondheidsrapportage verschenen met aanbevelingen van de Omgevingsdienst. Daarnaast loopt er een handhavingstraject tegen de asfaltcentrale (ACE) vanwege de uitstoot van benzeen en PAK's (Polyaromatische koolwaterstoffen). Tot slot laat Mirec weten meerdere maatregelen te hebben genomen om branden te voorkomen (bouwtechnisch, brandblussystemen en training personeel).

Uit de nieuwe milieुरapportage van 2022 halen we de volgende conclusies:

- Het aantal melders en overlastmeldingen is flink toegenomen.
- De overlast wordt met name gemeld over **geur** van ACE (asfaltcentrale) en ABZ (diervoeding), **geluid** van HKS (metaalrecycling) en **onveiligheid** van Mirec (recycling van elektronica).
- Aan de direct aangrenzende woonomgeving van het industriegebied is sprake van een verhoogde milieu- gezondheidslast.
- De meeste kaders voor bv. milieuwetgeving zijn op individuele bedrijven gericht. Er is veel te weinig aandacht voor de cumulatieve (bij elkaar opgetelde) milieubelasting op de omgeving.
- Naar aanleiding van de informatieavond is de informatie en communicatie naar omwonenden wel verbeterd (meldingendashboard, periodieke afstemming). Maar de principiële vraag is nog steeds onbeantwoord: willen we als gemeente kiezen voor een bedrijventerrein zonder zware industrie?

Bron: Actualisatie rapportage de hurk Milieu & Gezondheid 2021

TIJD VOOR VERANDERING OP DE HURK!

GroenLinks was, is en blijft tegenstander van de zware industrie op De Hurk. Dat standpunt is onveranderd. Gelukkig kan het ook anders als de politiek de juiste keuzes maakt. GroenLinks doet daarom drie voorstellen voor een gezonde, leefbare en veilige leefomgeving zonder overlast van de zware industrie.

1. NEEM OMWONENDEN SERIEUS

Veel omwonenden van De Hurk voelen zich niet serieus genomen. Meer dan tien jaar geleden bundelde een bewonersorganisatie al met regelmaat overlastklachten. Daarmee zijn ze naar de gemeente gegaan. Dit heeft geleid tot verhogen van de schoorsteen van de asfaltcentrale. Aan de hoeveelheid uitstoot veranderde helemaal niets. Daarna zijn er nog klachtenrondes geweest in 2000, 2006 en 2016. Met deze signalen is vrijwel niets gedaan.

De branden bij Mirec, de uitbreiding van ABZ Diervoeders en de discussie rondom de woonbootbewoners hebben de wijkbewoners wakker geschud. Er is een actiecomité opgericht. In het voorjaar van 2021 heeft dit actiecomité de gemeente een brandbrief gestuurd met meer dan 500 handtekeningen. Deze brandbrief is door de gemeente opgevolgd door het organiseren van een informatieavond met partners zoals GGD, brandweer en veiligheidsexperts. De opkomst was groot, meer dan 200 omwonenden met allerlei vragen. Hoe groot was de teleurstelling bij de omwonenden toen bleek dat alleen maar 'gezonden' werd in plaats van geluisterd. Serieus nemen betekent ook luisteren.

DIT WIL GROENLINKS:

1. Een vast aanspreekpunt binnen de gemeente voor signalen uit de buurt. Een contactpersoon die rechtstreeks schakelt met de inwoners, de betrokken bedrijven en de ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant), overlast bespreekbaar maakt en gezamenlijkheid naar oplossingen werkt.
2. 't Ven krijgt, net zoals alle andere wijken, een eigen begroting waar inwoners over meebeslissen. Bewoners uit 't Ven krijgen met dit budget de mogelijkheid om professionals in te huren voor extra metingen van bijvoorbeeld benzeen of het meten van geuroverlast. Maar natuurlijk ook het vergroenen van de wijk!

2. HERSTEL DE BALANS TUSSEN ZWARE INDUSTRIE EN OMWONENDEN

In een wijk moet je kunnen rekenen op een gezonde en fijne leefomgeving. Zonder je zorgen te hoeven maken over vervuiling van je tuin, verkeersoverlast of industriële branden. De realiteit in 't Ven is helaas een andere. Bewoners maken zich juist zorgen over al deze zaken, waar geen mens zich zorgen over zou moeten maken, zo blijkt uit onze enquête.

De belangen van de zware industrie mogen nooit zwaarder wegen dan het belang van een gezonde en fijne leefomgeving. Deze balans is nu helaas zoek en moet worden hersteld.

Dit is ook in het belang van de kleinere bedrijven. Door de overlast van de zware industrie is De Hurk op dit moment geen aantrekkelijke werklocatie. Terwijl de kleinere bedrijven voor veel meer arbeidsplaatsen zorgen dan de zware industrie. Daarnaast past de zware industrie ook niet bij de Brainport-gedachte. Daar ligt de focus op kennis en innovatie, in plaats van de ouderwetse economie van vervuiling.

DIT WIL GROENLINKS:

- 3.** Zware industrie dichtbij woongebieden past niet bij een gezond Eindhoven. Hiervoor passen we de milieucategorieën in bestemmingsplannen aan. We beginnen daarvoor bij De Hurk.
- 4.** Overtredingen worden gehandhaafd met alle mogelijke milieuwetgeving. Er vinden strenge, onaangekondigde controles plaats bij de grote vervuilers. Het belang van de omwonenden staat voorop. Niet dat van het bedrijf.
- 5.** Innovatieve, circulaire bedrijven (groot en klein) die passen bij Brainport krijgen een voorkeurspositie om zich te vestigen op De Hurk.
- 6.** In overleg met de provincie Noord-Brabant en regiogemeenten bepalen we waar en hoe de zware industrie wél een plek kan krijgen. Op een manier dat omwonenden er geen overlast en gezondheidsschade van ervaren.
- 7.** Een MKBA (Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse) om te onderzoeken hoe het huidige bedrijventerrein (deels) omgevormd kan worden tot groene woonwijk. In deze MKBA neemt de gemeente niet alleen de huidige situatie mee, maar ook een toekomstbeeld. Naast de standaard rekenmethode worden ook de gezondheidskosten en cumulatieve milieueffecten gemeten.

3. MAAK SAMEN MET OMWONENDEN EEN DUURZAAM TOEKOMSTPLAN VOOR DE HURK, ZONDER ZWARE INDUSTRIE

Steeds meer mensen willen meepraten over hun leefomgeving. Steeds meer mensen zien de noodzaak van een duurzame economie zonder vervuiling. Steeds meer mensen zijn beter geïnformeerd over wat wel en niet goed is voor de gezondheid. Denk maar aan de discussies over Tata Steel, Schiphol of – nog dichterbij huis – Eindhoven Airport. Uit onze enquête blijkt dat er bij omwonenden goede, haalbare ideeën zijn voor De Hurk. Veel mensen vinden het prima als er een groot deel bedrijventerrein blijft. Maar dat is dan wel een toekomst zonder de zware industrie.

Het is bovenal een toekomst waar er veel mogelijk is: startups, ateliers en maakindustrie als toeleveranciers voor de Brainportregio. Een toekomstbestendig bedrijventerrein, waar ook veel meer ruimte is voor groen en wonen aan de randen. Een uitnodigende kanaalzone met veel groen.

Juist door een toekomstplan op te stellen, toont de gemeente zich een betrouwbare overheid: zowel richting inwoners als richting bedrijven. Zo voorkomen we ook dat we steeds moeten discussiëren over alle losse plannen per bedrijfsactiviteit, maar iets kunnen vinden over het gebied als geheel.

GroenLinks is enthousiast over de goede ideeën uit de wijk. Onze laatste oproep is om gebruik te maken van deze enorme kennis. Zet de omwonenden centraal en maak gebruik van hun kennis, ervaring en enthousiasme. Want het is hún leefomgeving, dus ook hún recht om daarover mee te praten.

DIT WIL GROENLINKS:

- 8.** Maak een toekomstplan voor de Hurk. Maakt dit plan samen met omwonenden van 't Ven en de ondernemers op De Hurk. Betrek hierbij ook geïnteresseerde bedrijven uit de cradle-to-cradlebranche. Zij kunnen zich in plaats van de zware industrie op De Hurk vestigen. In dit toekomstplan moet een concrete langetermijnvisie komen. Zo krijgt iedereen duidelijkheid.
- 9.** Een moratorium op alle nieuwe ontwikkelingen, zoals uitbreidingen, van de zware industrie op De Hurk totdat het toekomstplan gereed is. In het toekomstplan moet daarna landen wat wel en niet mogelijk is.
- 10.** De woonwijk 't Ven kan worden uitgebreid tot aan het kanaal zodra de overlastgevende bedrijven zijn vertrokken. Meer woningen dus! Daarnaast zoeken we ruimte voor een bomenrijk park als buffer tussen de woonwijk en het resterend bedrijventerrein. Ook vergroenen we het bedrijventerrein.